

Mig og Judith Butler

25 års kønsballade

ORDET FANGER! DETTE gælder ikke mindst en så megaloman overskrift, der for det første paralleliserer min egen ringhed med selve queerteorien og tredjebølgefeminismens (og sikkert en helt række andre ismers) ubestridte dronning, og for det andet sågar sætter mit navn før Butlers! Hvilken helligbrøde. Men helligbrøde bygger jo grundlæggende på (forkvaklet?) tro, og jeg vil uden blusel straks bekende, at jeg ”troede” og stadig ”tror” på Judith Butler. Og al hendes væsen. Amen.

Jeg har samme følelse som Butler selv, når hun i 1993 skriver et essay om ”den lesbiske fallos” (”The Lesbian Phallus and the Morphological Imaginary”) og må erkende, at teksten på ingen måde kan leve op til sin titel.¹ Hun søger dog trøst i det faktum, at fallos i sin natur *altid* er en skuffelse, noget der pr. definition lover mere end det (den!) ”holder”. Ligesom med fallos vil jeg således med det samme erkende, at også denne teksts klimaks sandsynligvis må falde ud eller falde sammen som et antiklimaks. Således moralsk opbygget vil jeg fortsætte med at pumpe mit tekstlige ”mig” op til bristepunktet.

Jeg er nu så gammel, at jeg med skrækblandet fryd må erkende, at mine erindringer kan have dokumentarisk værdi i historisk (om ikke forhistorisk eller arkæologisk!) forstand; således kan min stemme måske have en vis interesse som om ikke (endnu) en røst fra graven så som dokumentation af episoder fra et præ-queer århundrede. I stedet for at berette om den tidlige Butler-reception i Danmark, som redaktionen vist havde foretruk-

ket, vil jeg tillade mig at berette lidt mere personligt. Først og fremmest selvfølgelig, fordi jeg finder ”mig” langt mere interessant end ”Danmark”, for det andet fordi en systematisk og fyldestgørende kortlægning af den danske reception af *Gender Trouble* fra 1990 vil kræve en grundig dokumentation og arkiv søgning, som jeg i min høje alder vil tillade mig at overlade til en yngre, ambitiøs ph.d.-studerende; og så endelig den saglige grund, at jeg slet ikke boede i Danmark i halvdelen af halvfemserne.

Jeg vil i stedet fortælle om fire bøger, der fik afgørende betydning for mig i forrige århundrede på meget forskellige tidspunkter af mit liv. Så her kommer fire tableauer fra en henholdsvis purung, en ung og en yngre mands liv.²

Mig og Marilyn French

Der er visse bøger, der af en eller anden grund får afgørende indflydelse på hvilken drejning, ens tilværelse kommer til at tage. For mange er det skæbnesvangre møder med andre mennesker, der definerer deres skæbne: ”manden i mit liv”, ”den store kærlighed”, ”kvinden, der fik mig til at indse, at jeg er lesbisk” osv. I mit tilfælde tror jeg snarere, det har været mødet med bøger (måske har jeg bare mødt de forkerte mænd og kvinder!).

Måske er de ikke nødvendigvis specielt originale eller vigtige, måske optræder de bare i ens liv på det rigtige (eller forkerte!) tidspunkt. For mig var det Marilyn French’ debutroman *The Women’s Room* (dansk oversættelse: *Kvinder*) fra 1977, et i sin tid umådelig populært³ og indflydelsesrigt andenbølge-feministisk værk, der vist i dag er gået en smule i glemmebogen. ”This book changes lives!” erindrer jeg, at der stod på forsiden af den paperback-udgave, jeg tilfældigvis faldt over, og i hvert fald et liv blev aldrig mere det samme.

Jeg ved ikke, om det hele kan tilskrives denne bog, eller om den tidsånd, den repræsenterede, og den løfterigdom, den indeholdt, kunne have være erstattet af andre af det væld af feministiske romaner, der myldrede frem i halvfjerdsenerne, men det var altså *Kvinder*, der kom til at spille denne rolle for undertegnede.

Den attenårige nysudklækkede nysproglige student med det meget nydelige gennemsnit befandt sig på dette tidspunkt – vi er i foråret

1981 – på Kibbutz Hulda i det centrale Israel, hvor han efter et ophold i en anden kibbutz i nord, en måned i en moshav (landbrugskollektiv) i Negev-Ørkenen på grænsen til Jordan og tre ugers rygsæksturisme i Ægypten arbejdede som gartner og prøvede at finde ud af, hvad han skulle stille op med sig selv og sit liv, herunder sit følsomme sind, sine gode sprogkundskaber og sin hormonsimrende krop.

Romanen dumpede så ned i hans hænder, sikkert glemt eller afleveret af tidligere frivillige og opbevaret i kibbutzens lille bibliotek. Og som med så mange queer identitetsdannelser gennemgik jeg sandsynligvis en af disse ”forkerte” identifikationer og blev feminist, før jeg blev seksuelt aktiv, endsige homoseksuelt aktiv (og passiv), for slet ikke at tale om ”mand”. *Kvinder*, ikke kvinder, blev min skæbne, men ikke på den heteronormative matrices ordnings- og disciplineringspræmisses. Det var langt mere identifikation, end det var begær. (Dermed hævder jeg naturligvis ikke, at identifikation og begær er gensidigt udelukkende kontraster).

Der var et eller andet ved hovedpersonen Mira, der vakte genklang hos den følsomme yngling, der efter endt læsning besluttede sig for at rejse hjem og studere litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Måske var der tale om en form for tværs- eller transkønnet identifikation med den heteroseksuelle kvinde – en slags ”ømvendt Eve Kosofsky Sedgwick”, der som bekendt som heteroseksuel kvinde (kryds-) identificerede sig med homoseksuelle mænd (Sedgwick 1993); måske var det en allegorisk *empowerment*-fortælling, der på queer vis resonerede med den uudsprungne bøsse-spire, måske en symbolsk ”gøren kvinde” hinsides køn og krop eller måske noget helt fjerde, en særlig kobling af det politiske, det intellektuelle og det personlige, som andenbølge-feminismen for første gang i historien fik formuleret. Svaret svæver i den israelske ørkenvind, men Judith Butler har i hvert fald leveret et helt nyt ordforråd for at få formuleret denne type erfaringer og spørgsmål.

Jeg har aldrig siden genfundet eller genlæst romanen og frygter faktisk lidt for det (ligesom jeg heller ikke har genset Israel). Men dens betydning for mine næste 35 år er ikke til at komme udenom. Jeg er stadig

den dag i dag feminist, familiens eneste, selvom termen naturligvis har undergået en masse betydningsforskydninger – og jeg med (må man da i det mindste håbe).

Mig og Michel Foucault

En anden fuldkommen afgørende bog – og nu befinder vi os en tre-fire år senere – var mødet med Michel Foucaults *Seksualitetens historie*. Den følsomme yngling er nu litteraturvidenskabsstuderende, og skønt på mange måder ”hjemme” i faget – en hvid, øvre-middelklassebaggrund, en solid viden om litteratur og sprog, og ikke mindst en akademisk selv-tillid giver i høj grad symbolsk kapital – så i stadig stigende grad fremmedgjort af den naturaliserede heteronormativitet, der gennemsyrede det patriarkalsk-marxistiske og venstreorienterede studie-, forsknings- og undervisningsmiljø, der i firserne havde ideologikritikken og psykoanalysen i højsædet.

Bøsse- og homoforskning var fremmedord og fremmedelementer i dette univers, der havde mere end nok med at kapere kønsforskningens – og dygtige og kloge kvindeforskeres – voksende krav. Men tværfagligt dannedes på noget nær græsrodsniveau homoseksuelle forsknings- og studentermiljøer, nærmest studiekredse, dog temmelig opdelt mellem kvinder og mænd. Historikeren Wilhelm von Rosen og især kultursociologen Henning Bech spillede centrale roller som udviklere og formidlere af den nyeste homoforskning, og folkloristen Karin Lützen var en pioner i udviklingen af lesbiske studier. Bech og Lützen rejste land og rige rundt som ”Hr. og Fru. Homo” og oplyste danskerne om seksualkonstruktivismens (og sammekønsbegærets) velsignelser.

På dette tidspunkt var der et værk, der fuldkommen forandrede og på autoritativ vis satte dagsorden for homoseksualitetsforskningen: Michel Foucaults vanskelige, men revolutionerende seksualitetshistorie: *La volonté de savoir* fra 1976, som allerede året efter udkom i en rædsom fordanskning (eller måske snarere forvanskning) under titlen: *Seksualitetens historie*. Den gjorde ikke meget for at lette tilgangen, men vi, der arbejdede teoretisk og politisk med (homo)seksuel ”frigørelse”, fik her et

uhyre begavet og udfordrende korrektiv til naive emancipationsfortællinger og -bestræbelser.

Med Foucault blev det meget vanskeligere, men også sjovere at være seksualpolitisk aktiv, og han advarede om en masse fælder og farlige belønninger, der ligger i helhjertet og ukritisk at omfavne en seksualpatologisk og magtvidens-inficeret størrelse som "homoseksualitet" samt de psykologiske masker, der omgærder den homoseksuelle figur. Med sin forførende og paranoide retorik fik han os til at forstå, at vi måske ikke så meget "har" en seksualitet, som seksualiteten "har" os. Og at vi ikke skal "opdage", hvem vi er, men snarere opfinde nye identiteter gennem en afvisning af de eksisterende seksuelle subjektiviteter, der påtvinges os.

For mig personligt betød den grundlæggende og radikale historicering af "den homoseksuelle person" som en kategori, der – groft sagt (og jo, Foucault anvender meget store armbevægelser i denne provokerende og polemiske introduktion) – blev opfundet i 1869, at jeg måtte om-tænke hele min forståelse af identitet og historie, en bestræbelse, som jeg her 30 år senere langt fra er færdig med. Det førte til en glubsk nysgerrighed efter flere historiceringer og en årelang beskæftigelse med Foucaults forfatterskab, som også nytænker personkategorier som "den sindssyge", "den syge", og "den kriminelle". Et foreløbigt resultat blev mit konferensspeciale, *Det tomme menneske*, der et par år senere i 1992 udkom som bog (Heede 1992). Den fik med tiden status som dansk standardintroduktion og vedbliver at udkomme i nye oplag. Og køb den endelig: jeg tjener 15 kr. på hvert solgt eksemplar!

I modsætning til mange forkortede opfattelser benægter Foucault ikke, at "seksualiteten" er "undertrykt", og han hævder ikke, at seksualitet ikke er en central erfaring eller måske snarere oplevemodus for senmoderne individer. Men han dekonstruerer kritisk hele det idékompleks eller den "installation" [*dispositif*], som ikke mindst (pseudo)videnskabens har indspundet kroppen, lysterne og identiteten i. Dette gav grobund for en fantastisk nytænkning af seksualitetshistorien, som forlod "essentialismen" og nu lancerede sig under overskriften "konstruktivisme" eller "konstruktionisme".

Mig og verden før queer

På trods af *Det tomme menneskes* succes var den nyudklækkede magister i litteraturvidenskab ikke en kandidat, der kunne fremmes i den danske akademiske verden, og Foucault – for slet ikke at tale om homoseksualitet! – havde ikke akademisk ”kapital” nok til at finansiere et ph.d.-stipendium. Koblingen af homoseksualitet og litteratur i en præ-queer epoke gav ganske enkelt ikke mening, og det blev i den grad opfattet som et perifert og marginalt felt (og et personligt problem!) – i hvert fald hvis man ikke på forhånd godtog de psykoanalytiske forståelsesmatricer, som pr. definition sikrede heteroseksualitetens primat og suverænitæt som forståelsesramme og fortolkningsmatrice på den litterære kanon.

Det er måske svært i dag at forestille sig, men før queerteoriens fremkomst var spørgsmålet om seksualitetens betydning indenfor litteraturvidenskaben solidt indlejret i psykoanalysens heteronormativitet. En ”homoseksuel” tilgang til litteratur var relegeret til en marginaliseret form for ”minoritetsstudier” af udskilte (og ofte udskældte) og let identificerbare ”homoseksuelle” forfattere og forfatterskaber, ofte af mindre betydning.⁴ At studere homoseksualitet som tema i selve den litterære kanon syntes at kræve en biografisk tilgang, der først måtte ”bevise”, at den givne forfatter ”var” homoseksuel, før der kunne argumenteres for sammekønnet begær som en eventuel betydningsgivende forståelseskategori i det enkelte værk og det enkelte forfatterskab.

Et homofobt forfatterskab som Johannes V. Jensens (1873–1950), hvor sammekønnet begær er et uhyre produktivt smertepunkt og tabu, var således ”immunt” i forhold til en ”homolæsning”, alene ud fra biografisk viden om forfatterens heteroseksuelle seksualpraksis. Før queerteorien var homoseksualitet og mere overordnet sammekønnet begær radikalt fraskrevet enhver funktion som betydningsleverandør. Litteraturvidenskaben vidste på forhånd, at det overhovedet ikke havde nogen som helst betydning.⁵ Den var – og er – naturligvis en disciplin – i alle ordets betydninger.

Kvindeforskningen havde faktisk gode dage i den danske litteraturforskning på dette tidspunkt i firserne, men der var her ringe forståelse for koblingen mellem køn og seksualitet, og de få eksempler på brobygninger

var ekstremt heteronormative (og igen psykoanalytisk inficerede). Så jeg var fanget med en interesse i en blomstrende dansk kvinde/kønsforskning og en gryende homoforskning, men uden redskaber til at forene disse to traditioner på en produktiv og meningsfuld måde. Og slet ikke i en syntese, der kunne give adgang til forskningsverdenens bevillinger. Køn og seksualitet blev set som helt forskellige og adskilte størrelser, og i hvert fald den danske kvindeforskning udviklede sig mere og mere i essentialistiske retninger ligesom de angelsaksiske og franske feminismer.⁶

Mig og Judith Butler

Hvor Foucaults seksualitetshistorie var skrevet som en korrektiv, men også til en vis grad i sympati med halvferdsernes emancipationsbevægelser, således er Judith Butlers debutbog, *Gender Trouble*, skrevet i en blanding af frustration med og kærlighed til andenbølge-feministiske teoriudviklinger.⁷ Flere af os samtidige kan sikkert relatere til følelsen af, at kønsforskningen var landet i et dødvande af kropsregressiv essentialisme og metafysisk esoterisme.⁸ Det var som om, tiden skreg på et nyt teoriinventar og en genformulering og dynamisering af kønsforståelser. Firserne kaldte på en radikal og original kønsballademager.⁹

Det, Butler leverede, var mere end en kreativ kritik og en nødvendig nytænkning. Hun åbnede for et helt nyt vokabular, der tvang dynamik og bevægelse ind i fastlåste og stivnede kategoriseringer og biologismer. På en måde kan man sige, at hun opfandt et nyt sprog til at genfortælle kønnet som en proces og en aktivitet gennem indførelsen af det centrale performativetsbegreb. Hun opdigtede en helt ny fiktion¹⁰ til at tænke anderledes og om i forhold til køn og seksualitet.

Dette foregik på mange måder i klar forlængelse af Foucaults radikale anti-essentialisme, skønt Butler helt fra starten tænkte langt mindre historisk og mere filosofisk og sprogteoretisk end franskmændene. Der er få deciderede "kilder" i hendes tekster, der i højere grad er ny- og genlæsninger af andre teoretiske tekster (og deres læsninger af tekster). Og hendes redskaber var i høj grad retoriske: hun bytter om på ordklasser, gør adjektiver ("mandlig" og "kvindelig") og substantiver ("dreng" og "pige") til verber (*boying* og *girling*) og nægter således sproget at fastfry-

se processer til ”fakta” gennem falske essentialiseringer og ”spiddende” naturaliseringer. Gennem sin egen radbrækkende retorik tvinger hun læseren til at forholde sig til sprogets – al sprogs! – potentielt voldelige karakter, ikke mindst måderne hvorpå begreb bliver til overgreb, og kulturelle processer ”stivnes” til ”kendsgærninger”.

Der *var* meget beton i firserfeminismens kønsessentialiserede blindgyder, og der skulle retorisk dynamit til at bringe dem i bevægelse, så tankerne igen kunne strømme mere frit. Til at beskrive euforien ved min tidligste Butler-læsning tillader jeg mig at låne fra Karen Blixens henrykte beskrivelse af et jordskælv på *Den afrikanske Farm*:

Denne umaadelige Lykkefølelse ligger hovedsageligt i Bevidstheden om, at noget, som man har troet var ubevægeligt, viser sig at kunne røre paa sig. Det maa være en af de rigeste Kilder til Glæde og Haab i Verden. Den døde Klode, Jordens tunge Klump, bevægede sig og strakte sig under mig. Den sendte mig et Budskab, en let Berøring i Forhold til hvad den kunde gøre, hvis den vilde, men af uendelig Betydning. (Blixen 1937, 229)

Således skabte Butlers grammatiske ubehag og retorikballade et akademisk jordskælv til vores fastlåste forestillinger om mænd og kvinder som urørlige monolitter og ubevægelige fundamenter for enhver køn(ning) stænkning.

I mine øjne var det tillige *Gender Troubles* helt store fortjeneste, at værket nægter at adskille seksualitetsforskningen fra kønsforskningen, men tværtimod insisterer på at placere heteroseksualiteten – eller rettere den heteroseksuelle matrice¹¹ – i hjertet på enhver kønningsproces. I stedet for at tage udgangspunkt i to givne køn, som så senere kan udvikle sig hhv. ”heteroseksuelt” eller ”homoseksuelt”, placerede Butler næsten omvendt ”de heteroseksuelle jernlove”¹² som disciplinerende ordningsmatrice, der i og for sig går ”forud” for enhver kønning, og som et overordnet overvågnings- og kontrolprincip, som kønningsens produktive underkastelse¹³ fungerer i forhold til. Endnu et lille jordskælv, der ikke gør seksualiteten til en underafdeling af køn, men enhver kønning til et produkt af tvangsheteroseksualiteten. Det er trods alt de færreste læger

og jordmødre, der jublende trækker den blodige kødklump ud af moders liv og begejstret udbryder: "Det er en lebbe!"

Mig og Karen Blixen

Jeg var ikke på forkant med den kønsteoretiske udvikling i 1990'erne, og jeg stødte først på *Gender Trouble* i 1996, da jeg var i fuld gang med en vendetta mod dansk åndsliv (jf. Heede 2012) gennem en perverterende ph.d.-afhandling om Karen Blixens "ueber-queer'e" forfatterskab. Miskendt og fordrevet henslæbte jeg en behagelig tilværelse som dansk lektor ved Münchens universitet (i egen indbildning og dramatiske selv-scenesættelse en slags "landsforvisning"), indtil jeg tog mig sammen og fik skrevet min hævn-afhandling om den måske vigtigste bog overhovedet i mit liv: Blixens *Syv fantastiske Fortællinger* (1935).

Mødet med denne bog kan jeg desværre ikke indskrive i et kronologisk tableau, for det er et værk, jeg har læst så mange gange på forskellige tidspunkter i mit liv, og jeg husker ikke engang, hvornår jeg allerførst stødte på bogen. *Den afrikanske Farm* (1937) derimod husker jeg tydeligt, for den læste jeg som elleveårig, da jeg selv boede i Afrika (ikke Kenya, men Malawi).

Syv fantastiske Fortællinger var en drøm at samlæse med *Gender Trouble*, for de to værker taler i den grad med hinanden. Begge er de fantastiske fortællinger, der saboterer og dekonstruerer heteronormativiteten, og Blixens "kønsballade"¹⁴ bliver i den grad tydelig ved hjælp af Judith Butlers terminologi. Jeg kan uden overdrivelse sige, at *Gender Trouble* gav mig et sprog og en systematik til at ordne mine mange perverterende tekstiafgttagelser i Blixens værk. Og Butler hjalp mig til at se Blixens litterære figurer, og ikke mindst litterære køn, som alt andet end faste entiteter, men som fortløbende processer, der changerer og oscillerer mellem og rundt om køn og seksualiteter.

Gender Trouble og *Syv fantastiske Fortællinger* er således to centrale værker, som jeg har forsøgt at bringe på talefod. Jeg håber, det er lykkedes teoretisk, og jeg kan afslutningsvis berette, at det også er forsøgt helt bogstaveligt. Da jeg i forårssemesteret 2005 var honorary senior lecturer ved University College London, havde jeg den store ære at blive invi-

teret til Judith Butlers fødselsdag, som blev fejret med en snæver kreds af forskere og venner. Som gave medbragte jeg den engelske udgave af Blixens debutbog, *Seven Gothic Tales* (Dinesen 1934) og min afhandling, *Det umenneskelige* (Heede 2001). Judith Butler takkede mig hjerteligt og betroede mig, at hun faktisk kan læse dansk. På queer vis følte jeg, at Blixen nu var kommet ”hjem”.

DAG HEEDE (f. 1962), lektor ved Institut for Kulturvidenskaber, Syd-dansk Universitet. Har publiceret monografier om Michel Foucault, Karen Blixen, Herman Bang og H.C. Andersen og artikler om køn og seksualitet i især nordisk litteratur (bl.a. J.P. Jacobsen, Sigurd Mathiesen, Christian Houmark, Lili Elbe, Henrik Bjelke og Helle Helle). Han drømmer om at skrive en Nordisk Homolitteraturhistorie.

REFERENCER

- Blixen, Karen. 1935. *Syv fantastiske Fortællinger*. København: C.A. Reitzels.
- . 1937. *Den afrikanske Farm*. København: Gyldendal
- Butler, Judith. 1990. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge.
- . 1993. ”The Lesbian Phallus and the Morphological Imaginary.” I Judith Butler, *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of ”Sex”*, 28–57. New York: Routledge.
- . 1999. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity* [1990]. 2nd ed. New York: Routledge.
- . 2010. *Kønsballade: Feminisme og subversionen af identitet*. København: THP.
- Dinesen, Isak. 1934. *Seven Gothic Tales*. New York: Harrison Smith and Robert Haas.
- Foucault, Michel. 1976. *Histoire de la sexualité 1: La volonté de savoir*. Paris: Gallimard.
- French, Marilyn. 1977. *The Women’s Room*. New York: Jove.
- Haraway, Donna. 1991. *Simians, Cyborgs, and Women: The Reinvention of Nature*. New York: Routledge.
- Heede, Dag. 1992. *Det tomme menneske: En introduktion til Michel Foucault*. København: Museum Tusulanum.
- . 2001. *Det umenneskelige: Analyser af seksualitet, køn og identitet hos Karen Blixen*. Odense: Odense Universitetsforlag.
- . 1999. ”Kønsballade hos Karen Blixen.” *lambda nordica* 5,1:8–27.
- . 2012. ”Queerteorien i Danmark: Eller hvordan jeg blev mærkelig.” *Kvinder, køn & forskning* 3,12:19–24.

- Jagose, Annamarie. 1996. *Queer Theory: An Introduction*. New York: New York University Press.
- Moi, Toril. 1985. *Sexual/Textual Politics: Feminist Literary Theory*. London: Methuen.
- Sedgwick, Eve Kosofsky. 1990. *Epistemology of the Closet*. Berkeley: University of California Press.
- . 1993. *Tendencies*. Durham: Duke University Press.

NOTER

1. "After such a promising title, I knew that I could not possibly offer a satisfying essay," (Butler 1993, 28).
2. En anden og naturligvis afvigende(!) version af denne fortælling findes i "Queerteorien i Danmark – eller hvordan jeg blev mærkelig" (Heede 2012).
3. Romanen har til dags dato solgt over 21 millioner eksemplarer.
4. En undtagelse er Herman Bang (1857–1912), dansk litteraturs første moderne homoseksuelle forfatter, hvis stilistiske mesterskab har været ubestridt i hele det tyvende og enogtyvende århundrede, og hvis fortælleteknik nærmest har fungeret som litterær kvalitetsnorm. Til gengæld har ikke-homofobiske studier af den mest berømte danske forfatter, H.C. Andersen (1805–1875), været en dansk umulighed i hele forrige århundrede.
5. Jeg bliver aldrig træt af at citere Eve Kosofsky Sedgwick's (1990, 53) parodi på litteraturvidenskabens homofobe "grammatik" med dens magtfulde uvidenheder [*powerful ignorances*]: "Don't ask; You shouldn't know. It didn't happen; stop asking just here; stop asking just now; we know in advance the kind of difference that could be made by the invocation of *this* difference; it makes no difference; it doesn't mean."
6. Toril Mois *Sexual/Textual Politics* (1985) giver et interessant billede af modsætninger mellem "angelsaksisk" og "fransk" feminisme på det litteraturvidenskabelige felt i 1980'erne.
7. Jf. Judith Butlers (1999) indledning til anden-udgaven af værket.
8. Jf. også Donna Haraways (1991) kritik af firserfeminismens gudinde-størrelsen, som hun provokerende erstatter med kyborg-figuren i essayet, "A Cyborg Manifesto".
9. Annamaria Jagose har i *Queer Theory: An Introduction* (1996) en analog formulering om, hvordan aids-epidemien i firserne nærmest "kaldte på" en teoridannelse, der mere dynamisk kunne italesætte relationerne mellem begær, seksualpraksis og identitet, som sygdommen og ikke mindst bestræbelserne på at inddæmme den, befordrede. Således er queerteorien også et slags perverst "barn" af aids-krisen.
10. Jeg tror ikke, det er noget tilfælde, at litterater typisk havde det langt bedre med den tidlige Butler end f.eks. sociologer, der har flere forbehold ved at applicere "fiktioner" på "virkeligheden" (som de netop typisk IKKE satte i gåseøjne). Måske

- kræves der andre værktøjer til at måle reelt eksisterende samfundsmæssige uligheder end til at åbne subtile litterære tekster.
11. Butler låner et begreb for halvfjerdsernes lesbiske feminisme, som også mere generelt er en væsentlig teorileverandør til hendes tekster.
 12. Ordet er ikke Butlers, men Toril Moïs begreb, anvendt i hendes mundtlige opposition til min ph.d.-afhandling på Københavns Universitet i september 1998.
 13. Dette paradoksale begreb fungerer i hjertet af både Foucault og Butlers subjektforståelser. Begge arbejder med ordets etymologi, idet sub-jekt bogstaveligt talt betyder ”under-kastet”.
 14. ”Kønsballade” er i al beskedenhed min opfindelse, og termen er blevet stående. Den danske oversættelse af *Gender Trouble* fra 2010 (Butler 2010) genanvender begrebet som titel. Ordet så første gang dagens lys i et nummer af *lambda nordica* (Heede 1999).

ABSTRACT

“Me and Judith Butler: 25 Years of Gender Trouble” is a self-aggrandizing, megalomaniac, and twisted homage to Judith Butler using the technique of her essay, “The Lesbian Phallus” with a “bloated” title that can never “deliver” nor satisfy. The essay uses autobiographical sketches to list four books that fundamentally influenced the author’s life, first and foremost *Gender Trouble* that delivered the theoretical background for his reading of Karen Blixen’s masterpiece *Seven Gothic Tales*. The two books were brought together in a literal way when Judith Butler had the fortune to meet the author in person on her birthday.

Keywords: megalomani, homohistorie, queerteori, Butler-reception